

กระทู้ถามที่ ๓๙๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ปัญหาความเหลื่อมล้ำการศึกษาไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ด้วยปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทยมีช่องว่าง ณ ปัจจุบันที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด 19 ที่ยังไม่ดีขึ้น ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ ยังไม่สามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ และยังคงต้องมีการเรียนการสอนทางออนไลน์ จนทำให้เด็กหลายคนต้องหลุดออกจากระบบการศึกษา เนื่องด้วยหลายสาเหตุ เช่น ๑. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษา เนื่องจากสภาพของบางครอบครัวไม่เอื้อต่อการจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ เช่น โน้ตบุ๊ก หรือแท็บเล็ต รวมไปถึงการมีค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตเดือนละหลายร้อยบาท เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นต้นทุนที่สูงมากสำหรับบางครอบครัวที่มีรายได้ไม่สูง ซึ่งหากครอบครัวไม่สามารถช่วยเหลือในส่วนนี้ได้ก็จะทำให้เด็กไม่มีความพร้อมในการเรียนเท่าที่ควรถึงแม้ว่าบางครอบครัวจะมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก แต่สภาพแวดล้อมก็ไม่เหมาะสมต่อการเรียนเช่นกัน โดยเฉพาะเด็กเล็กที่ต้องการการดูแล โดยเฉพาะ ๒. เด็กยากไร้หลายคนต้องออกจากระบบการศึกษาเนื่องจากรายได้ในครัวเรือนลดลงในช่วงวิกฤตโรคโควิด 19 จึงส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนหรือบางครอบครัวต้องดึงบุตรหลานออกจากโรงเรียนเพื่อมาช่วยครอบครัวหาเลี้ยงชีพ ดังนั้น วิกฤตเศรษฐกิจจากผลกระทบโรคโควิด 19 ในรอบนี้อาจส่งผลกระทบต่อผลักเด็กกลุ่มนี้ออกจากระบบการศึกษาถาวรในที่สุด และ ๓. การเรียนออนไลน์ไม่เอื้อต่อการเรียนในภาคปฏิบัติการโดยเฉพาะระดับมหาวิทยาลัย เช่น ภาควิชาวิศวกรรม หรือภาควิชาการกีฬาต่าง ๆ ที่ต้องมีการเรียนแบบปฏิบัติการโดยตรง จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลจะมีนโยบายและมีมาตรการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเรียนในสถานศึกษาตามปกติโดยเฉพาะตามมาตรการการป้องกันโรคโควิด 19 หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลจะมีมาตรการในการเยียวยาสำหรับเด็กที่ต้องออกจากระบบการศึกษาหรือไม่
อย่างไร เพื่อให้เด็กกลับเข้ามาสู่อะบบการศึกษาและให้ได้เรียนเท่าเทียมกับเด็กในช่วงวัยเดียวกัน
ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกียวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๙๑ ร.

ของ นายสุภรณ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกระบี่ พรรคภูมิใจไทย
เรื่อง ปัญหาความเหลื่อมล้ำการศึกษาไทย

ข้าพเจ้า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาความเหลื่อมล้ำการศึกษาไทย ของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องที่ได้รับรายงานจาก กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

จากข้อมูลกระทรวงศึกษาธิการรายงานว่า ตามที่นายกรัฐมนตรีได้ออกข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓๔) กำหนดให้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาสามารถเปิดเรียนหรือดำเนินกิจกรรมได้ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเปิดภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ของสถานศึกษาในสังกัดในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การเปิดโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓๔) โดยได้มีมาตรการเปิดเรียนของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ดังนี้

๑. เงื่อนไขหลักของมาตรการ Sandbox : Safety Zone in School รองรับเปิดภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๖๔ โดยจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาแบบ On Site จำแนกตามเขตพื้นที่การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนนักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา

๒. เงื่อนไขข้อกำหนดของ ๖ มาตรการหลัก (DMHT-RC), ๖ มาตรการเสริม (SSET-CQ) และแนวทาง ๗ มาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย

- ๖ มาตรการหลัก (DMHT-RC) ได้แก่ ๑) Distancing เว้นระยะห่าง ๒) Mask wearing สวมหน้ากาก ๓) Hand washing ล้างมือ ๔) Testing คัดกรองวัดไข้ ๕) Reducing ลดการแออัด และ ๖) Cleaning ทำความสะอาด

- ๖ มาตรการเสริม (SSET-CQ) ได้แก่ ๑) Self-care ดูแลตนเอง ๒) Spoon ใช้ช้อนกลาง ๓) Eating กินอาหารปรุงสุกใหม่ ๔) Track ลงทะเบียนเข้าออกโรงเรียน ๕) Check สำรวจตรวจสอบ และ ๖) Quarantine กักกันตัวเอง

- แนวทาง ๗ มาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาต้องประเมินความพร้อมเปิดเรียนและรายงานติดตามประเมินผล ๒) จัดกิจกรรมในรูปแบบ Small Bubble

เว้นระยะห่างในห้องเรียนหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมข้ามกลุ่ม ๓) จัดระบบการให้บริการอาหารตามหลักสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการ ๔) จัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ๕) จัดให้มี School Isolation แผนเผชิญเหตุและมีการซักซ้อมอย่างเคร่งครัด ๖) ควบคุมดูแลการเดินทางเข้าและออกจากสถานศึกษา และ ๗) จัดให้มี School Pass สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

๓. หลักเกณฑ์การพิจารณาสำหรับการใช้อาคารสถานที่เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (สีแดงเข้ม) โดยได้มีการประเมินความพร้อมผ่าน Thai Stop COVID plus (TSC+) ซึ่งในสถานศึกษาที่ประสงค์เปิดเรียนจะต้องจัดทำเอกสารเสนอต่อศึกษาธิการจังหวัดและสาธารณสุขจังหวัด เพื่อพิจารณาและนำเสนอต่อคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครหรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดนั้น ๆ

๔. มาตรการตามแผนเผชิญเหตุตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา

๕. หลักเกณฑ์การพิจารณาสำหรับการใช้อาคารหรือสถานที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาเพื่อการสอบ การฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก

ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่สามารถพิจารณาการเปิดเรียนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกันจัดทำระบบติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยได้รายงานสถานการณ์ประจำวันผ่านระบบ MOE COVID

ในส่วนของข้อมูลกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรายงานว่าได้ออกประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ตั้งแต่เริ่มมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน จำนวนรวม ๑๘ ฉบับ โดยประกาศกระทรวงดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ รวมถึงมาตรการผ่อนผันและผ่อนคลายการเฝ้าระวังการระบาด เพื่อให้การดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สถานการณ์ของพื้นที่ และเป็นไปตามมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด และได้แจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงทุกแห่งถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีมาตรการและแนวทางการปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเรียนในสถาบันอุดมศึกษา (on-site) โดยมีมาตรการควบคุมการใช้อาคารหรือสถานที่เพื่อการจัดการเรียนการสอน การสอบ การฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ รวมถึงมาตรการสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภายในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สอดคล้องตามพระราชกำหนดการบริหารราชการ

ในสถานการณ์ฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขกำหนด จำแนกตามพื้นที่ควบคุม โดยการขอเปิดสถานที่ทำการของสถาบันอุดมศึกษา กระทรวงจะพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม สถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้อาคารหรือสถานที่เพื่อจัดการเรียนการสอน การสอบ การฝึกอบรบ หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากได้ โดยให้ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบร่วมกับคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด พิจารณาความจำเป็นและการดำเนินการตามมาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนด ได้แก่ มาตรการคัดกรองเบื้องต้น มาตรการด้านสังคม มาตรการด้านสุขลักษณะและสิ่งอำนวยความสะดวก และมาตรการด้านการติดตามดูแลผู้มีความเสี่ยงจากการติดเชื้อ รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ทั้งนี้ ให้สถาบันอุดมศึกษาประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาและบุคลากรรับทราบและแนะนำแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อ เพื่อให้เกิดการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติตน โดยเพิ่มความระมัดระวังในการป้องกันตนเองขั้นสูงสุดตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID 19) รวมทั้งตรวจสอบและกำกับดูแลหน่วยงานให้มีการปฏิบัติตามมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่โรคของสถานที่หรือกิจกรรมที่ได้อนุญาตให้เปิดดำเนินการได้

นอกจากนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยังได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการและบริหารสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ศปก.อว.) เป็นศูนย์ประสานงานและร่วมควบคุมสถานการณ์การระบาด อีกทั้งยังได้ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับบุคลากรและนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศครบถ้วนตามแผนการฉีดวัคซีนสำหรับบุคลากรและนักศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถาบันอุดมศึกษา และสามารถจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาได้ตามปกติ ตามนโยบายเปิดการเรียนการสอนอย่างปลอดภัยของรัฐบาล และได้ส่งแนวทางการให้บริการวัคซีนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Pfizer) สำหรับนักเรียน/นักศึกษา อายุ ๑๒ - ๑๘ ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า พร้อมแบบสำรวจวัคซีนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับนักเรียนชั้นปีการศึกษาปีที่ ๑ - ๖ หรือเทียบเท่าที่มีความประสงค์รับการฉีดวัคซีน Pfizer โดยมีหนังสือเวียนแจ้งถึงโรงเรียน/วิทยาลัย/สถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทุกแห่ง

คำตอบที่ ๒

จากข้อมูลกระทรวงศึกษาธิการรายงานว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีมาตรการแก้ไขปัญหาเด็กที่ออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้ามาในระบบการศึกษา โดยร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กรุงเทพมหานคร และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จัดทำโครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาไทยอย่างยั่งยืน ตามนโยบายของรัฐบาล “จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” โดยได้มีการติดตามค้นหาเด็กนักเรียนที่ออกกลางคันผ่านแอปพลิเคชัน “ตามน้องกลับมาเรียน” เพื่อแสดงถิ่นที่อยู่ของนักเรียนบันทึกข้อมูลของเด็กนักเรียน และติดตามนำกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

โดยเมื่อเด็กเข้าสู่ระบบการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณ โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เรียนฟรี ๑๕ ปีอย่างมีคุณภาพ) จำนวน ๕ รายการ ได้แก่ ๑) ค่าจัดการเรียนการสอน ๒) ค่าหนังสือเรียน ๓) ค่าอุปกรณ์การเรียน ๔) ค่าเครื่องแบบนักเรียน และ ๕) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และขยายโอกาสให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ใน ๕ รูปแบบ คือ On Site การเดินทางมาเรียนที่โรงเรียน, On Air การเรียนผ่านระบบ DLTV, Online การเรียนระบบอิเล็กทรอนิกส์, On Demand การเรียนผ่านระบบแอปพลิเคชัน และ On Hand การเรียนที่นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองที่บ้าน ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ได้ โดยผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถนำงบประมาณในรายการค่าจัดการเรียนการสอน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ไปจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์ สื่อการเรียนรู้ หรือจัดหาอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียน รวมถึงผู้ปกครองและนักเรียนสามารถนำงบประมาณในรายการค่าอุปกรณ์การเรียนไปจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน และอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ได้

อีกทั้ง กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในการสนับสนุนอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความจำเป็นต้องเรียนออนไลน์ ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ จนถึง ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังได้มีโครงการอาชีพสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชน เพื่อผลิตกำลังคนของประเทศ (อาชีพอยู่ประจำ เรียนฟรี มีอาชีพ) ที่สร้างโอกาสทางการศึกษา ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย ให้แก่นักเรียนสายอาชีพที่มีฐานะยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลที่ได้รับการสนับสนุนทางการศึกษา มีทักษะวิชาชีพ และสามารถสร้างความมั่นคงในการประกอบวิชาชีพได้ โดยมีเป้าหมายคือนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาและอยู่ในพื้นที่ห่างไกล โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๔

อนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติโครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา จำนวน ๒,๐๐๐ บาทต่อคน ในภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๔ ให้แก่นักเรียนระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรีในสถาบันการอาชีวศึกษา รวมถึงการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

อย่างไรก็ดี หากนักเรียนมีความประสงค์ที่จะไม่เรียนต่อในระบบการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงการอบรมด้านอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อการมีงานทำ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กระทรวงแรงงาน และกระทรวงมหาดไทย เพื่อดูแล พัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะอาชีพ และขับเคลื่อนการศึกษาในทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

ในส่วนของข้อมูลจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรายงานว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างแก่สังคมไทยและสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาที่ต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอน ขณะที่นิสิตนักศึกษาและผู้ปกครองได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ ซึ่งที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ สถาบันอุดมศึกษาได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือ บรรเทา เยียวยาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับนิสิต นักศึกษาและผู้ปกครองในระดับหนึ่งแล้ว อาทิ ลดค่าน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ขยายเวลาชำระหรือผ่อนจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา ให้ทุนการศึกษา สนับสนุนการเรียนออนไลน์ ลด คืน ขยายเวลาชำระค่าหอพัก จ้างงานและส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่นักศึกษา เป็นต้น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยา ในด้านการศึกษาแก่นักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

๒.๑ ให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือนและประชาชน ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ในระดับอุดมศึกษา ภาครัฐและเอกชน โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบมาตรการดังกล่าวและอนุมัติกรอบวงเงิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อดำเนินการตามมาตรการที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอ ดังนี้

๒.๑.๑ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ จะลดค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยกำหนดเป็น ๓ ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ ๑ ส่วนที่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ลดค่าเล่าเรียน/ ค่าธรรมเนียม การศึกษา ร้อยละ ๕๐

ชั้นที่ ๒ ส่วนตั้งแต่ ๕๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท ลดร้อยละ ๓๐

ชั้นที่ ๓ ส่วนตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ลดร้อยละ ๑๐

โดยรัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณสำหรับส่วนลดดังกล่าวร้อยละ ๖๐ และสถาบันอุดมศึกษาสมทบร้อยละ ๔๐

๒.๑.๒ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน รัฐบาลจะสนับสนุนลดค่าเล่าเรียน/ค่าธรรมเนียม การศึกษาคนละ ๕,๐๐๐ บาท และให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่งพิจารณาลดค่าเล่าเรียน เพิ่มเติมและสนับสนุนมาตรการอื่น ๆ เช่น ขยายเวลาผ่อนชำระหรือผ่อนจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา ตั้งกองทุนสนับสนุนการศึกษา จัดหาอุปกรณ์/โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาใช้เพื่อใช้ในการศึกษาออนไลน์ ส่วนลดค่าหอพักนักศึกษา จัดสวัสดิการพิเศษกรณีนักศึกษาป่วยด้วยโรคโควิด-19 เป็นต้น

มีกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาชาวไทยระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนจำนวนกว่า ๑.๗๕ ล้านคน โดยดำเนินการในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาโดยเฉพาะค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา ให้แก่นิสิต นักศึกษา ครอบคลุมสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนทุกแห่ง ทุกสังกัด ทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยรักษาสถานะให้นิสิตนักศึกษาคงอยู่ในระบบการศึกษาและบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย ภายในครัวเรือนให้แก่ประชาชน

นอกจากนี้ ยังได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยานักเรียนโรงเรียนสาธิตและสถาบันอุดมศึกษา ในระดับก่อนปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รายละ ๒,๐๐๐ บาท ในสถานศึกษาจำนวน ๑๐๘ แห่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งกระทรวงได้อนุมัติงบประมาณ ให้กับสถาบันอุดมศึกษาครบถ้วนทุกแห่งแล้ว มีนักเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือจำนวนรวม ๗๙,๓๙๐ คน เป็นเงินรวม ๑๕๘.๗๘ ล้านบาท

๒.๒ ยกเลิกการกำหนดระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในแต่ละระดับปริญญา กรณีกำหนดให้สำเร็จการศึกษาได้ไม่เกินกี่ปีการศึกษา สำหรับการกำหนดระยะเวลาสำเร็จการศึกษา แบบเดิม ระดับปริญญาตรี ๔ ปี ไม่เกิน ๘ ปี ปริญญาโท ๒ ปี ไม่เกิน ๕ ปี ปริญญาเอก ๓ ปี ไม่เกิน ๖ ปี ทั้งนี้ เพื่อตอบโจทย์การเรียนรู้ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางเทคโนโลยีและทางสังคม ทั้งในการเรียนรู้องค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ เป็นการส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือ Life Long Learning ซึ่งการกำหนดระยะเวลาไม่ตอบโจทย์การพัฒนาคน โดยในระหว่างระยะเวลาการเรียน นักศึกษาอาจไปทำงานหรือหาประสบการณ์ต่าง ๆ นอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนไปด้วยพร้อมกับการทำงานไปด้วย การเดินทางท่องเที่ยวหาประสบการณ์ เพื่อเรียนรู้ตัวเองและกลับมาเรียนหนังสือก็จะได้สิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น เพราะฉะนั้น กระทรวงจึงไม่จำกัด การศึกษาด้วยเวลา แต่ยังคงมีการรีไทร์อยู่ หากเรียนไปแล้วแต่ผลการเรียนไม่ถึงเงื่อนไข แต่หากเรียน ได้ผลการเรียนดีแต่ถึงระยะเวลาที่กำหนด ก็สามารถเรียนต่อได้ ไม่มีกรอบของเวลาซึ่งสถาบันอุดมศึกษา สามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ ทั้งนี้ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษากำกับดูแลให้บัณฑิตมีผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องตามมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพที่เป็นปัจจุบันขณะสำเร็จการศึกษา

๒.๓ การมีมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิด หรือตลาดวิชา เพื่อขยายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยผู้เรียนไม่ต้อง สอบคัดเลือกเข้าสถานศึกษาไม่จำกัดอายุและจำนวนผู้เรียน ตอบโจทย์ระบบการเรียนการสอน ที่นักศึกษาไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนเต็มเวลา นักศึกษาสามารถเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง และทำงานระหว่างเรียนควบคู่กันได้

๒.๔ แนวทางในอนาคตกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพัฒนาไกลและวิธีการจัดการศึกษาในระบบธนาคาร หน่วยกิต (Credit Bank) สำหรับสถาบันอุดมศึกษา และส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการเรียน การสอนและสะสมหน่วยกิตในระบบธนาคารหน่วยกิตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่ได้จากการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบการศึกษา ตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์ของบุคคล มาเก็บสะสมไว้ในธนาคารหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเทียบโอนหน่วยกิตตามหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาและขอรับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร โดยไม่จำกัดอายุผู้เรียน คุณวุฒิผู้เรียน ระยะเวลาในการสะสมหน่วยกิต และระยะเวลาในการเรียน